

Y Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd

E&S(4)-09-11 papur 2

Ymchwiliad i bolisi ynni a chynllunio yng Nghymru – Tystiolaeth gan Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru

Ymateb i ymchwiliad i pholisi ynni a chynllunio yng Nghymru

1. Ein Swyddogaeth mewn Polisi Ynni a Chynllunio

Mae gennym ni ddwy swyddogaeth mewn polisi ynni a chynllunio:

Fel Ymgynghorydd

Fel ymgynghorydd i'r Llywodraeth, rydyn ni'n dylanwadu ac yn cyfrannu at ddeddfwriaeth a pholisi cynllunio.

Rydyn ni hefyd yn ymgynghorai statudol ac anstatudol yn y system cynllunio gofodol. Rydyn ni'n cynnig cyngor amgylcheddol ar gynigion arwyddocaol, cenedlaethol ynghylch seilwaith, cynlluniau datblygu awdurdodau lleol a chynlluniau cynllunio ar gyfer safleoedd penodol.

Ein prif swyddogaeth yw sicrhau fod y corff sy'n penderfynu (fel arfer, yr Awdurdod Cynllunio Lleol neu'r Comisiwn Cynllunio Seilwaith) yn deall goblygiadau amgylcheddol datblygiad arfaethedig gydol ei oes. Swyddogaeth y corff sy'n penderfynu yw cydbwysu'r costau a'r buddion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol.

Rheoleiddiwr

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn rheoleiddio (gan gynnwys caniatáu)

- Gosodiadau diwydiannol, ynni, gwastraff ac amaethyddol
- Gollyngiadau i, ac echdyniadau o, ddŵr wyneb a dŵr daear
- Y defnydd o sylweddau ymbelydrol

Rydyn ni hefyd yn gweinyddu ac yn rheoleiddio System Masnachu Allyriadau'r Undeb Ewropeaidd a Chynllun Effeithiolrwydd Ynni'r Ymrwymiad Lleihau Carbon (CRC).

Rydyn ni eisiau llwyddo i gael y canlyniadau gorau o'n swyddogaethau cynllunio a thrwyddedu a chefnogi datblygu cynaliadwy drwy gynnig cyngor clir, cyson a phrydlon i'r rhai sy'n penderfynu ar ran ein cwsmeriaid, yn fusnesau ac yn awdurdodau lleol.

Yn seiliedig ar ein profiad fel ymgynghorydd a rheoleiddiwr, rydyn ni o'r farn fod yna ddau beth a allai wellai'r system cynllunio:

- Cynllun Seilwaith Cenedlaethol – a fyddai'n sicrhau fod datblygiadau a seilwaith mawr yn cael eu cynllunio'n strategol ac

yn y manau gorau ar gyfer diwydiant, cymunedau a'r amgylchedd.

- Rhedeg y prosesau cynllunio a chaniatau ar wahân ond yr un pryd.

2. Cynllun Seilwaith Cenedlaethol

Rydyn ni'n awgrymu y dylid rhoi rhagor o ystyried i osod seilwaith ynni yn y lleoedd iawn ar gyfer diwydiant, cymunedau a'r amgylchedd. Ond dyw'r system bresennol ddim bob amser yn cyflawni hyn.

Mae Cymru angen system a fydd yn caniatáu ystyried lleoliad ac effeithiau amgylcheddol ar raddfa Cymru gyfan h.y. system o benderfynu rhagweithiol a strategol i gael y lleoliad cywir. Er ein bod yn cydnabod bod Llywodraeth Cymru wedi nodi ardaloedd chwilio strategol ar gyfer cynhyrchu trydan o wynt oddi ar y lan, does yna ddim, ar hyn o bryd, gynllun gofodol cyffredinol sy'n ystyried pob math o seilwaith, gan gynnwys ynni. Gadewir i'r farchnad, felly, ddewis lleoliadau. Gallai hyn arwain at golli cyfleoedd. Gellir gweld hyn pan fo lleoliad yn gwneud defnyddio gwres a thrydan cyfun yn anfforddiadwy neu'n amhosibl neu fod datblygiadau'n cael eu gosod mewn manau anaddas, er enghraifft lle mae perygl llifogydd.

Y manteision

Gallai Cynllun Seilwaith Cenedlaethol helpu gwireddu polisïau Llywodraeth Cymru ar ddatblygiadau cynaliadwy a newid hinsawdd drwy sicrhau fod gan Gymru'r gymysgedd iawn o ynni. I'w helpu i gyrraedd hyn, byddai'n rhaid cael tystiolaeth amgylcheddol, megis drwy Fframwaith yr Amgylchedd Naturiol Llywodraeth Cymru a chynlluniau a strategaethau eraill, megis y Cynlluniau Morol sy'n cael eu datblygu.

I fod o gymorth i fusnesau a diwydiant benderfynu lle i ddatblygu, dylai'r Cynllun Seilwaith Cenedlaethol nodi lle mae'r amgylchedd wedi cyrraedd, neu bron â chyrraedd, ei gallu amgylcheddol neu ei therfyn cyfreithiol o ran amddiffyn yr amgylchedd. Byddai nodi'r manau hyn yn helpu i arwain datblygiadau i leoliadau mwy addas yng Nghymru lle nad oes gymaint o gyfyngiadau. Byddai'n yn dangos yn glir i fusnesau a diwydiant pa fannau sy'n addas ar gyfer gwahanol fathau o ddatblygiad a byddai, felly, yn rheoli disgwyliadau. Byddai hefyd yn rhoi syniad o'r problemau a fyddai'n debygol o godi mewn gwahanol fannau ac felly pa mor hir a faint fyddai'n ei gostio i gael y gwahanol ganiatadau angenrheidiol.

Dylai hefyd helpu manteisio ar y cyfleoedd a fyddai ar gael. Er enghraifft, drwy osod cyfleusterau gwastraff neu biomas lle gellid defnyddio'r ynni a fyddai, fel arall, yn cael ei wastraffu, er budd y gymuned leol (er enghraifft, gwres a thrydan cyfun).

Ni ddylai unrhyw un sector gael ei ffafrio na'i gosbi'n ormodol. Dylai'r Cynllun Seilwaith Cenedlaethol geisio nodi 'ardaloedd cadw draw'.
Dylai:

- Nodi ardaloedd sy'n fwy addas ar gyfer rhai mathau o ddatblygiad
- Cydnabod efallai na fyddai rhai ardaloedd yn addas ar gyfer rhai mathau o ddiwydiannau heb waith lliniaru helaeth ac, o bosibl, costus i warchod yr amgylchedd.
- Hyrwydd trafodaeth ynghylch pa fath o ddatblygiad a allai fod o'r budd mwyaf i wahanol ardaloedd.

Dewis posibl: Bod Llywodraeth Cymru yn ystyried cynhyrchu Cynllun Seilwaith Cenedlaethol. Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau fod ei Gynllun Seilwaith Cenedlaethol yn cael ei gynnwys fel ystyriaeth bennaf yn Natganiadau Polisi Cenedlaethol y DU. Byddai hynny'n golygu y byddai'n rhaid i benderfyniadau Comisiwn Cynllunio Seilwaith y DU dalu sylw llawn i'r Cynllun Seilwaith Cenedlaethol.

Beth ydym ni'n ei wneud?

O'n safbwynt ni, mae goblygiadau amgylcheddol allweddol datblygiadau yn cael eu sylweddoli a'u hystyried yn rhy hwyr yn y broses o ddewis safleoedd. Gallai hyn arwain, neu roi'r, argraff fod yr amgylchedd yn rhwystr i ddatblygiadau oherwydd, unwaith y nodir y dewis a ddymunir, mae'n anodd troi'n ôl i liniaru'r effeithiau amgylcheddol.

Mae angen i ni felly, sicrhau fod busnesau a diwydiant yn talu sylw llawn i'r amgylchedd wrth ystyried datblygu Cynllun Rheoli Seilwaith. Fel y nodwyd eisoes, dylai hyn ddigwydd yn ddelfrydol pan fo datblygwyr yn **chwilio** am safleoedd. Gallai Cynllun Seilwaith Cenedlaethol wneud hyn yn haws, ond hebdo, gellid sicrhau ystyriaeth gynnar drwy weithio'n well gyda'r cyfundrefnau cynllunio a chaniatau presennol. I helpu'r broses, rydyn ni'n datblygu ar hyn o bryd gyfres o nodiadau canllawiau i sectorau penodol ar gyfer y gweithgareddau y byddwn ni'n eu caniatáu o dan Drwyddedu Amgylcheddol, i helpu ystyried ceisiadau cynllunio. Bydd y rhain yn cynnwys:

- Moch a dofednod
- Gosodiadau llosgi
- Llosgi a chyd losgi gwastraff
- Tirlenwi
- Treulio anaerobig
- Compostio

Bydd y rhain yn dangos y ffactorau lleol allweddol a fydd yn dylanwadu ar:

- Sut y byddwn yn ymateb i ymgynghoriadau cynllunio (e.e. y rhesymau pam y gallwn wrthwynebu neu ffactorau y byddwn yn dymuno eu hystyried y tu hwnt i'r swyddogaeth cynllunio).
- Y tebygolrwydd o gael trwydded amgylcheddol (e.e. y rhesymau pam y gallem wrthod cais)
- Y tebygolrwydd y gallai fod angen mesurau ychwanegol ar gyfer amddiffyn yr amgylchedd er mwyn cael trwydded
- A fyddai angen rhai mesurau rheoli llygredd a allai effeithio ar gynllunio ac felly y dylid eu hystyried yr un pryd.
- Achosion pan fyddai gofynion trwyddedu'n gallu effeithio ar gynllunio
- Ystyriaethau cynllunio ar gyfer datblygiadau newydd arfaethedig ger gweithgareddau trwyddedig.
- Darparu gwybodaeth a chynghor

Rydyn ni o'r farn y byddai'r canllawiau o ddefnydd wrth baratoi'r Cynllun Seilwaith Cenedlaethol.

Yn absenoldeb Cynllun Seilwaith Cenedlaethol, rydym yn bwriadu defnyddio'r canllawiau uchod wrth ymateb i ymgynghoriadau cynllunio. Efallai y bydd yn rhaid gwneud hyn cyn derbyn cais am Drwydded Amgylcheddol. Bydd ein hymateb i ymgynghoriad cynllunio yn debygol o fod yn fwy cynhwysfawr os byddwn wedi cael yr wybodaeth amgylcheddol berthnasol sydd mewn cais am Drwydded Amgylcheddol. Byddai hyn yn rhoi'r dewis o redeg prosesau cynllunio a thrwyddedu arwahan, ond yr un pryd, ar gyfer rhai datblygiadau risg uchel neu gymhleth.

3. Rhedeg y Prosesau Cynllunio a Thrwyddedu yr un Pryd

Yn ogystal â bod angen caniatâd cynllunio, mae'n bosibl y bydd seilwaith ynni newydd angen trwydded amgylcheddol gennym ni cyn y gall weithredu. Gall y datblygwr benderfynu ar amseru'r ceisiadau ar eu cyfer, ac fe allan nhw fod yn ddilydol neu'r un pryd.

Rydyn ni o'r farn y byddai i o fudd i ddatblygwyr sy'n ystyried gweithgareddau risg uchel a chymhleth ymgeisio am ganiatâd cynllunio a thrwydded amgylcheddol yr un pryd. Byddai hyn yn gwneud y broses benderfynu yn gliriach ac yn fwy tryloyw i'r rhai sy'n penderfynu ac i'r cyhoedd. I'r cyhoedd, byddai'n dangos yn glir beth all y ddwy broses eu hystyried.

O safbwynt datblygwr, byddai cynnal y ddwy broses yr un pryd yn gallu arwain at ymgynghori ar y cyd i gyfarfod gofynnon asesiad effeithiau amgylcheddol cynllunio ac ystyriaethau trwydded amgylcheddol. Byddai hynny'n lleihau costau a'r amser mae'n ei gymryd i gael y gwahanol drwyddedau.

Dewis posibl: Bod Llywodraeth Cymru'n ystyried disgrifio'r sefyllfaoedd hynny pan fydd yn rhaid i ddatblygwr gyflwyno cais am ganiatâd cynllunio a thrwydded amgylcheddol yr un pryd.

Dyddiad: 23 Medi 2011